

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Antonio Sarasola Imaz

*Anoeta,
Gipuzkoa
(1929-2018)*

Aurkibidea

Biografia

Anoetako "Zumalakardi" baserrian jaioa. Gerra garaian ume kozkorra bazen ere, ondo gogoan ditu gerra ondorenean estraperloan pasatako orduak eta baserriko bizitza gogorra. Oso gaztetatik jakin zuen baserritik alde egin nahi zuela, bizimodua beste nonbaitetik ateratzera. Ameriketara joan nahi izan zuen, baina ez zitzaizkion kontuak nahi bezain ondo atera, eta fabrikan hasi zen lanean. Lantegi batetik bestera ibili zen, baldintza egokiak aurkitu zituen arte, Mitxelinen, Lasarten. Apopilo bizi izan zen han, [Pilar Tolosa](#) amasarrarekin kaleko etxe batera ezkondu zen arte.

Zintak

ANO-001

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Artetxe, Miren
- **Data:** 2009-12-15
- **Iraupena:** 108 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Arteaga, Karmele

Pasarteak

1. Biografia

- **Erref:** ANO-001/001
- **Iraupena:** 0:01:08. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:01:08
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak

Laburpena:

<p>Antonio Sarasola Imaz 1929ko martxoaren 12an jaio zen Anoetako Goi bailarako Zumalakargi baserrian jaio zen.</p>

2. Anoetako bailara eta etxeak

- **Erref:** ANO-001/002

- **Iraupena:** 0:01:06. **Hasi:** 00:01:08. **Bukatu:** 00:02:14
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa

Laburpena:

<p>Anoetako Goi bailaran hamar baserri badira. Anoetan hiru bailara daude.</p>

3. Familia handia, baserri txikia

- **Erref:** ANO-001/003
- **Iraupena:** 0:01:04. **Hasi:** 00:02:14. **Bukatu:** 00:03:18
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxearen egitura

Laburpena:

<p>Zazpi senide ziren, bost mutil eta bi neska. Baserriko bizimodua nolakoa zen deskribatzen du. Familia handia zen eta baserria berriz, txikia. Aitona ere beraiekin bizi zen.</p>

4. Irurara zaldiz esnea eramatera

- **Erref:** ANO-001/004
- **Iraupena:** 0:02:57. **Hasi:** 00:03:18. **Bukatu:** 00:06:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako lanak
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:

<p>Zazpi urte zituela, gerra hasi zen. Zaldiz joaten zen Irurara, esnea partitzera, arropa egokirik gabe. Iruran esnea esnezaleari entregatzen zion. 11 edo 12 urte bete ondoren, okinarekin gertatutako pasadizoa.</p>

5. Eskola zergatik utzi behar izan zuen

- **Erref:** ANO-001/005
- **Iraupena:** 0:03:58. **Hasi:** 00:06:15. **Bukatu:** 00:10:13
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Zigorrak

Laburpena:

<p>Behin maistrak eskolan zigortu zuen, eta eskolako leihotik loreontziak bota zizkion Antoniok. Istilu haren ondorioz eskolara ez zen itzuli.</p>

6. Txanponak lortzeko asmatutako trikimailuak

- **Erref:** ANO-001/006
- **Iraupena:** 0:03:14. **Hasi:** 00:10:13. **Bukatu:** 00:13:27
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskolaz aparteko ikasketak
- Ekonomia eta industria » Txanponak, diru-kontuak

Laburpena:

<p>Zizurkilgo etxe batean klase partikularrak jasotzen zituen egunero. Amak dirua ematen zion Villabonan enkarguak egiteko. Txanponekin egiten zituen tranpak gogoan ditu. Osabaren propinak.</p>

7. Erreketeak Anoetan gerra hasieran

- **Erref:** ANO-001/007
- **Iraupena:** 0:01:31. **Hasi:** 00:13:27. **Bukatu:** 00:14:58
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren hasiera

Laburpena:

Gerra hasi zen egunean, Anoetako mezara joan zen aita eta amarekin. Bueltatzerakoan, tiroka zabiltzala jakin zuten. Anoetako plazan erreketeak ibili ziren ardoa edaten eta sardinak jaten.

8. Erreketeak melokotoiak ordaindu zizkionekoa

- **Erref:** ANO-001/008
- **Iraupena:** 0:01:32. **Hasi:** 00:14:58. **Bukatu:** 00:16:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina

Laburpena:

Antionioren etxe ondotik erreketeak pasa ziren Andazarrateko bidean. Melokotoiak nola hartu eta dirua eman zioten gogoan du. Orduan ezagutu zuen zentimoa (apaizek zirkulaziotik kendua zeukatena).

9. Txanponak, paperezko dirua eta produktuen prezioak

- **Erref:** ANO-001/009
- **Iraupena:** 0:02:15. **Hasi:** 00:16:30. **Bukatu:** 00:18:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » II. Mundu Gerra (1939-1945) » Nazien kontzentrazio-esparruak
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Nafarroako lantegiak » Iruñerriko lantegiak

Laburpena:

Txanponei izenak jartzen zizkioten. Gerra garaian zilarrezko txanponak gorde egin zituen aitak. Beranduago paperezko dirua atera zuten. Baserrian diru gutxi izaten zen. Produktuen prezioak gogoratze ditu.

10. Villabonako mojen eskolan

- **Erref:** ANO-001/010
- **Iraupena:** 0:03:10. **Hasi:** 00:18:45. **Bukatu:** 00:21:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Mojak

Laburpena:

<p>Villabonako mojekin ikasi zuen haur hezkuntza. Urte haietako pasadizoak kontatzen ditu. Eskola hartatik bidali egin zuten.</p>

11. Anoetako eskolako kontakizunak

- **Erref:** ANO-001/011
- **Iraupena:** 0:02:12. **Hasi:** 00:21:55. **Bukatu:** 00:24:07
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Kanpoko jendearekin harremana
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

<p>Anoetako eskolan neskak eta mutilak elkarrekin ibiltzen ziren. Maistra bizkaitarra zen, euskaraz bazekiena. Eskolara zeintzuk joaten ziren gogoratzen du. Bailaren arteko borrokak izaten zituzten, eta mantaleko botoiak maiz puskatzen zituzten.</p>

12. Aitonak erakutsi zion irakurtzen eta dotrina txikia

- **Erref:** ANO-001/012
- **Iraupena:** 0:01:25. **Hasi:** 00:24:07. **Bukatu:** 00:25:32
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Dotrina
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskolaz aparteko ikasketak

Laburpena:

<p>Aitonak dotrina eta irakurketa etxean erakusten zien, eskolako urteak baino lehen.</p>

13. Umetako jokoak eta bihurrikeriak

- **Erref:** ANO-001/013
- **Iraupena:** 0:03:34. **Hasi:** 00:25:32. **Bukatu:** 00:29:06
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Zigorak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak

Laburpena:

<p>Beste mutilak ere bihurriak ziren. Umetan egiten zituzten bihurrikeriak gogoratzen ditu. Hainbat zigor ere jaso zituzten eskolan.</p>

14. Eskola egunetan Anoetako estankoen bazkaltzen zuten

- **Erref:** ANO-001/014
- **Iraupena:** 0:00:58. **Hasi:** 00:29:06. **Bukatu:** 00:30:04
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Merkataritza, dendak (kokapena)
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

<p>Behe bailaran denda zegoen estankoen. Goi bailarakoek bertan bazkaltzen zuten eskola egunetan.</p>

15. Apaizak hainbat hobekuntza bultzatu zituen herrian

- **Erref:** ANO-001/017
- **Iraupena:** 0:02:45. **Hasi:** 00:35:10. **Bukatu:** 00:37:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizarekin lotutako pertsonak
- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa

Laburpena:

<p>Apaizak bultzaturik, Alkizako errekatik ura eramane zuten Anoetako behe bailarara. Elizan organo berria ere jarri zuen. Frontoia eta apeaderoa ere egin zituzten. Obra haiek auzolanean egiten ziren. Horregatik jendeak maite zuen, baina oso gogorra zen umeekin.</p>

16. Abenturak estraperloan zebilela

- **Erref:** ANO-001/018
- **Iraupena:** 0:03:42. **Hasi:** 00:37:55. **Bukatu:** 00:41:37
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean
- Baserría » Baserriko lanak » Errota

Laburpena:

<p>Estraperloaren garaian gauez ibiltzen ziren errota bidean. Alegiara hasieran, Alkizara ondoren, zaldiz joaten ziren. Gau batean gertatutako pasadizoa kontatzen du.</p>

17. Guardia zibilengandik ihesi estraperloan

- **Erref:** ANO-001/019
- **Iraupena:** 0:02:30. **Hasi:** 00:41:37. **Bukatu:** 00:44:07
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean
- Baserría » Baserriko lanak » Errota
- Lanbideak » Polizia

Laburpena:

<p>Gerra ondoren errota Alegian zegoen. Geroago jarri zuten Alkizakoa. Guardia zibilekin ere izan zuen sustoa estraperloan zebilela. Aitak ezin zuen errotara joan, baserriko lanak egin behar zituelako.</p>

18. Gauez erosketak eta banaketak egiten

- **Erref:** ANO-001/020
- **Iraupena:** 0:01:28. **Hasi:** 00:44:07. **Bukatu:** 00:45:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Garia
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

<p>Irurako okinarengana joaten zen gauez, gari bila. Behin gertatu zitzaion abentura kontatzen du.</p>

19. Estraperloa eta herriari entregatzea

- **Erref:** ANO-001/021
- **Iraupena:** 0:03:21. **Hasi:** 00:45:35. **Bukatu:** 00:48:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa
- Baserría » Baserriko lanak » Abere-hiltzea

Laburpena:

<p>Txekorra hil ondoren ere saskiak partitzera ere gauez joaten ziren, falangistak enteratu ez zitezen. Abastosekoek etxe guztietan zegoena kontrolatzen zuten. Ogiaren ordeztaloa izaten zuten. Txekorra arto artean gordetzen zuten, Zizurkilgo bat bila etorri bitartean. Hainbat produktu entregatu behar izaten ziren.</p>

20. Txerria hiltzen zuten

- **Erref:** ANO-001/022
- **Iraupena:** 0:01:30. **Hasi:** 00:48:56. **Bukatu:** 00:50:26
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserrria » Baserriko lanak » Abere-hiltzea
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

<p>Baserrrietan, ez zuten goserik pasa. Txerria nola hiltzen zuten. Hil ondoren, sua ematen zioten. Lan horiek ezkututan egin behar izaten ziren.</p>

21. Ogi beltza eta arrazionamenduko tortak

- **Erref:** ANO-001/023
- **Iraupena:** 0:01:56. **Hasi:** 00:50:26. **Bukatu:** 00:52:22
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:

<p>Gerra hasi zenean ogia beltza izaten zen, baina ogia behintzat. Arrazionamendu garaian ogiaren ordeztaloz egindako torta batzuk banatzen zituzten. Torta haiek janezinak ziren. Gerora etxeko labean ogia egiten hasi ziren, estraperloan ekarritako irinarekin.</p>

22. Janaria, olio eta estraperloa

- **Erref:** ANO-001/024
- **Iraupena:** 0:03:15. **Hasi:** 00:52:22. **Bukatu:** 00:55:37
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:

<p>Ohiko janariak zeintzuk izaten ziren. Goserik ez zuten pasa. Olioaren ordeztaloz txerriaren manteka aprobetxatzen zuten. Esnegaina ere olio moduan erabiltzen zuten. Estraperloko olio izugarri garestia zen. Estraperlistak sartutako ziria.</p>

23. Igande eta festa handietako janariak

- **Erref:** ANO-001/025
- **Iraupena:** 0:04:12. **Hasi:** 00:55:37. **Bukatu:** 00:59:49
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Erlijioa » Ohiturak eta bizimodua » Eliza giroko ospakizunak » Gabonak
- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:

<p>Igandeetan garbantzuak jaten zituzten. Festetan oilo egosia eta arroz-esnea. Eguberri eguna eta urte berria ere ospatzen zituzten. San Jose egunean arkumea jateko ohitura zuten. Eguberrian amak etxeko errenta ordaindu ondoren laranjak ekartzen zituen. Geroago haragi egosia, patata gisatuak eta horrelakoak ere jaten zituzten.</p>

24. Ziria sartu zioten anaiek errege gau batean

- **Erref:** ANO-001/026
- **Iraupena:** 0:01:04. **Hasi:** 00:59:49. **Bukatu:** 01:00:53
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Erlijioa » Ohiturak eta bizimodua » Eliza giroko ospakizunak » Gabonak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak

Laburpena:

<p>Gabonetan ez zen oparirik izaten. Behin errege gauean ziria sartu zioten.</p>

25. Lantegi batetik bestera Michelinen sartu arte

- **Erref:** ANO-001/027
- **Iraupena:** 0:03:26. **Hasi:** 01:00:53. **Bukatu:** 01:04:19
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak
- Ekonomia eta industria » Lantegiak » Gipuzkoako lantegiak

Laburpena:

<p>14 urte zituenean Villabonako SACEN lantegian sartu zen. Beste tailer batean ere lana egin zuen. Oinez edo bizikletaz joaten zen. Soldadutzatik itzuli zenean lantegiz aldatu zuen, Elgoibarren eta Pasaian egin zuen lan.</p>

26. Gaztetan egindako parrandak

- **Erref:** ANO-001/029
- **Iraupena:** 0:04:45. **Hasi:** 01:09:15. **Bukatu:** 01:14:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa

- Lanbideak » Udal langileak

Laburpena:

<p>Parranda asko egiten zuen gaztetan. Etxean isilka nola sartzen zen kontatzen du. Parranda haiek nolakoak izaten ziren. Tolosako kaleetan serenoak egoten ziren, eta parrandan zebiltzanak kartzelan sartzearekin mehatxatzen zituzten. Tolosan kuadrilla ezaguna ziren. Soldaduska ondoren parrandak egiteari utziko ziola agintzen zion amari.</p>

27. Kotxe lasterketak eta bizikleta mundiala

- **Erref:** ANO-001/031
- **Iraupena:** 0:02:57. **Hasi:** 01:16:30. **Bukatu:** 01:19:27
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Txirrindularitza
- Aisia » Kirola » Beste kirol batzuk

Laburpena:

<p>Gerra aurretik kotxe lasterketak egiten ziren. Horretarako zirkuitua zegoen inguruan. Kanpoko jendea etortzen zen. Bizikletako mundiala ere bertan ospatuz zen. Lasterketa ikustera etorritako bat baino gehiago ere mozkortu ziren.</p>

28. Inguruko ezizenak

- **Erref:** ANO-001/032
- **Iraupena:** 0:05:13. **Hasi:** 01:19:27. **Bukatu:** 01:24:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Gaitzizenak

Laburpena:

<p>Antoniok ez du inoiz ezizenik izan. Bere aitaren garaian erabiltzen zituzten ezizenak. Ezizenen inguruko pasadizoa.</p>

29. Aitarekin harremana ona izan zuten

- **Erref:** ANO-001/034
- **Iraupena:** 0:01:51. **Hasi:** 01:29:49. **Bukatu:** 01:31:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean
- Familia eta harremanak
- Lanbideak » Arotzak

Laburpena:

<p>Aita arotza zen. Etxeko altzairuak berak egin zituen. Aitak Antoniori erremintak uzten zizkion; anaiari, berriz, ez. Estraperloaren garaian aitari laguntzen zion.</p>

30. Donostiako izebaren etxean

- **Erref:** ANO-001/035
- **Iraupena:** 0:02:09. **Hasi:** 01:31:40. **Bukatu:** 01:33:49
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Hondartza

Laburpena:

<p>Donostiara joaten zirenean, izebarengana, hondartzara joateko gogoaz izaten zuten. Izebaren etxeko leihotik itsasoa ikusten zen.</p>

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2025-12-15

CC-by-sa | Ahotsak.eus
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com